

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Lathcen egloga de moralibus lob quas Gregorius papa
fecit - Cod. Aug. perg. 134**

Lathcen

[S.l.], [9. Jh.]

Liber XI

[urn:nbn:de:bsz:31-10461](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-10461)

qui nunc de spicitur quanta potestate fulgeat demonstrat
EXPLICIT LIBER DECIMUS. INCIPIT LIBER DECIMUS
Abundant tabernacula p̄donum & audacter prouocant dñm. beatus

ioh dispicientes inopiam suam dispicit cum nihil esset presentis uitae
diuitias memorat quas & reprobis narrat abundare dicens. Abun
dant tabernacula & it̄ quia plerumq; malico magis contra dñm
superbiunt quo ab eius largitate & contra meritum ditantur.

Cum ipse dederit omnia in manibus eorum. Sed quo modo igitur
ipse dat quod pre dōmissunt nequiter illud tollunt. Sciendum autē
quod aliud est quod omnipotens dñs misericorditer tribuit aliud qđ
iratus habere sinit. Quod enim iniqui tollunt hoc ipse dat quibus
ad rapinam possit & obsistere si misereri uoluisset. hietiam non imme
rito pre dōnes uocantur quidum loquuntur quae non faciunt in
usu locutionis suae uerba iustorum tollunt.

Nimirum interroga iumenta & docebunt te. Uolatilia caeli & indica
bunt tibi. Loquere terre & respondebit tibi & narrabunt pisces
maris. qui signorat quia manus dñi haec omnia fecerit. ac si aper
te dicat. siue sensu tardiores seu sublimia sapientes. siue terrenis
actibus deditos seu huiusmodi occupatos inquisitionibus requiras

Cuncta haec creatorem omnipotentē dñm facentur. Sed & iuxta spe
ciem litterae utiliter intellogi potest. quia omnis respecta cre
atura quasi dat uocem at testationis propriae ipsamq; habet
speciem suam. iumenta uel uolatilia terram uel pisces requirimus
dum consideramus quae nobis concorditer respondent quod cunc
ta dñs fecerit quia dum nr̄is oculis species ingerunt se a semetip
sis non esse testantur. Creator autē qui omnia condidit qualiter
& iam debeant administrare disponit.

In cuius manu omnis anima uiuentis & sp̄s uniuerse carnis hominis

Per manum autē potestas exprimitur. Potest autē p̄ animā omnēs uiuentis iumentorum uita signari. Omnipotens autē d̄s iumentorū animam usq; ad corporeos sensus uiuificat hominum uero sp̄m usq; ad spiritalem intellectum tendit. siue anima omni uiuentis ip̄sa corporis uita fugiatur sp̄s autem uniuersae carnis hominis effectus intellegentiae spiritalis exprimitur.

fitemi d̄m

Nonne auris diiudicat uerba & fauces comedentis saporem. ac si a p̄te arrogantibus diceretur. Doctrinae uerba quae uobis usq; ad aurem ueniunt nihil etiā per saporem intellegentiae faucem tangunt.

Ignarus est sapientia & in multo tempore prudentiae. quia infirma aetas & iam ad predicandum non debet incaute p̄silire. sed quia multas & longior uita tribuitur & sapientiae gr̄a conferitur recte adhuc in cuius iudicio ipsa dona dependeant demonstratur.

A pud ipsum est sapientia & fortitudo & ipse habet consilium & intellegentiā d̄s noster patris unigenitus. d̄s sapientia & fortitudo est ut paulus nominauit xp̄m d̄i uirtutem & sapentiā habet autē d̄s consilium & intellegentiā autē qui cognoscit nr̄a. siue ē filiū in hoc habet & quia quod foras quandoq; apta sententia indicat. hoc ante d̄m ante sc̄ta.

Sid estruerit nemo est qui aedificet. si in cluserit ne In consilio latebat mo est quia periat. d̄s humanū cor destruit cum relinquit aedificandum repl̄t. Unde plerumq; fit ut cum audientis cor exigentib; culpis omnipotentis gr̄a non repletur in cassum exterius a predicatorē monetur. sicut autē nemo obsistit largita. ti uocantis. Ita nullus obuiat iustitiae relinquentis includere itaq; d̄s est non aperire.

Si continuerit aquas omnia siccabuntur. si emiserit eas subuertent terrā; Quia si scientia predicatorum subtrahitur eorum qui uiri discere in spe aeterna poterant corda p̄anus are fiunt ut in Consilium uidelicet quid disponit sua Intellegentiā.

desperata siccitate remaneant. siue ^{si} tenuerit aquas omnia siccabuntur
quia scilicet spiritus gratia ab audientis mente subtrahitur. arescit primum intellectus
quoniam per se uiri discere in audiente uidebatur. Similiter emiserit
subuertent terram. hoc est si ^{scilicet} spiritus gratia superno munere iuxta uocem pre-
dicantis infunditur. Statim terra subuertitur quia peccatrix mentis
durtia ab immutabilitatis suae obstinatione permutatur.

A pud ipsum est fortitudo & sapientia. paulo superius dictum fuerat apud
ipsum est sapientia & fortitudo. Nunc dicitur apud ipsum est fortitudo
& sapientia. In uerbis prioribus quibus ait apud ipsum est sapientia & fortitudo
Indicat quia hoc quod mansuetus edocuit. qualiter credendum fuerit in iustiti-
te iudicii terribilis ostendit. In uerbis autem subsequenter quibus ait apud
ipsum est fortitudo & sapientia demonstrat quod prius iudicio per uirtute
reprobos distribuit & per modum electorum mentibus aeterni regni ^{in fulgore} perfecti lumine

I pse nouit & de apientem & eum quid decipitur. Quia iam scire dicit aliquan-
do cognoscere dicitur aliquando adprobare. & scit iniquum quia agnos-
cendum iudicat & tamen iniquum nescit quia eius facta non adprobat

A dducat consiliarios in stultum finem & iudices in stuporem. si enim ipse
summi patris unigenitus quia per hoc quod factus est homo aeterna nun-
tiavit magni consilii apud se uocatus est. Recte consiliatores predica-
tores accipimus. qui suis auditoribus consilium uitae praebent. sed cum
predicator quisque ideo aeterna predicat ut temporalia lucra conse-
quatur profecto in finem stultum adducitur. Bene autem subditur
& iudices in stuporem. cumque male acta iudicare debuit. Nequaquam
ea quae iudicanda sunt deprehendit. Tunc in stuporem iudex ducit

B alteum regnum desoluit et percussit funem nesciorum. Regum
itaque balteum desoluit quoniam in his quibus bene regere sua membra uide-
bantur propter elationis culpam castitatis incisanculum destruit
Qui ergo regnum balteum desoluit fune percussit renes eorum

Idest quatinus desolutio castitatis cingulo eorum membris delectatio peccati domnetur

Ducet sacerdotes in gloriosos & optimates supplantat. Cum sacerdotes uitam discipulorum negligunt & nullum de eorum profectibus antedum fructum fuerunt quid aliud quam in gloriosi dicuntur. Et optimates inquit supplantat. subplantatur autem optimates quia dum caelestis patriae gaudia negligunt in suis hic uoluptatibus cadunt

Commutans hic labium ueracium & doctrinam senum auferens qui hinc ueraciter caelestia qui predicando ueraces erant dum temporalia diligentes ad terrena currunt. Labium ueracium commutatur & senum doctrina tollitur quia diligentes temporalia priorum suorum precepta minime sequuntur. quod tamen de iudaeis intellegitur quorum labium ueracium mutatur quia quem uenturum dixerant negauerunt presentem et doctrina senum ablata est quia nequaquam ea credendo scitauerunt quae patres suos dixisse meminerunt.

Et effudit super principes desperationem et eos qui oppresserant releuans. Cum incarnationis dominice mysterium iuda exnegauit gentilitas credidit & principes in desperationem ceciderunt & hi qui oppressi fuerant in culpa per fidei inuere fidei libertate laeuati sunt

Qui releuat profunda de tenebris. Cum enim quoque mystica de occultis prophetarum uerbis agnoscuntur quid aliud quam profunda de tenebris reuelantur

Et producat in lucem umbram mortis ista & enim mors in qua caro separatur ab anima umbram mortis est in qua anima separatur ad lucem enim umbram mortis producit cum intellecta morte spiritus mors carnis minime timetur

Quid multiplicat gentes & perdet eas & subuersas in integrum restituit & Multiplicat autem gentes & perdat eas et per fecunditatem sobolis extendit & tamen in propria infidelitate dereliquit. Sed subuersas in inte

grum restitua & quaequasi in infidelitatis casu reliquerat. quando
q. ad fidei strictum rediret.

Qui inmittit cor principum populi terre. cor enim principum populi
terrae inmutatum est. Cum in iudea summi sacerdotes & seniores populi
illi suo consilio conabantur obsistere. quae prius uenturum esse predicabant.

Et decepti eos ut frustra incedant. aut pinuium. cum enim ei nomen persequen-
do molirentur. extinguere. iam crudelitati eorum patere uiam non poterat.

Palpabunt quasi in tenebrosis & in luce.] contra auctorem omnium
Qui enim in tot aperta miracula trepidat. quasi in tenebris palpat. quia

Et terrare fecit eos quasi ebrios. per hoc enim quod quod tangit nuda &
omnipotens deus talem se eorum oculis exhibuit. qui possit & diuina
ostendere. & humana pati errare eos quasi ebrios fecit. ut eorum superbia
quae incarnationis eius misterium despiciere maluit. quam sequi.
& contra humanitatem eius se extolleret. et interlucentem diuinita-
tis eius potentiam miraretur. Quae cuncta quia beati iob oculis
presentia facta sunt. per prophetiae spiritum recte subiungitur.

Et ecce omnia uidit oculus meus & audiuit auris mea. Ecce omnia in illo
enim ea quae secutura erant uidebat. Adstantia cum nec futura
ueniunt. nec praeterita discedunt. & ea quae uentura erant alia
esse uident in operibus alia indicatis; recte subiungitur. & uidit
oculus meus & audiuit auris mea. sed ueritatem dicta non habent
sunt intellectu carent. Unde sequitur

Et intellexi singula. Cum enim aliud ostenditur uel auditum sunt intel-
lectus non tribuit. prophetia minime est. De quo intellectu quia
beatus iob non extollitur. subiuncta ei uerba testantur cum ait

Secundum scientiam uestram ego cognoui. sed nec inferior uiri sum.
Quibus dicas innotuit quante humilitatis fuit. qui se eis inferiore
negat. quorum longe uitam se uiuendo transcenderat.

- S**ed tamen ad omnipotentem loquar. & disputare cum deo cupio. Cum
omnipotenti deo loquamur cum eius misericordia deprecamur. Cum tamen deo dis-
putamus dum nos illius iustitiae coniungentes factam subtili indaga-
tione discutimus. Vel certe cum deo disputare est eum quibus eius preceptis pariter
cum illo postmodum ad iudicandos populos iudicem uenire. Loqui uero
ad adorationem disputare ad iudicium pertinet. sed sancta ecclesia cuius sancti ob spe-
ciem tenentur non solum multo iudicio uerum etiam nunc de iniquis iudicat
Prius uos ostendens fabricatores mendacii & cultores peruersorum
dogmatum. heretici ergo fabricatores mendacii dicuntur. Sicut enim
aedificium lapidibus ita mendacium sermonibus fabricatur.
At quoniam tacere uis ut putaremini esse sapientes. Unde salomon dicit
stultus si tacuerit sapiens reputabitur.
Audite ergo correptiones meas & iudicium labiorum meorum ad audite
bene autem prius correptionem & postmodum iudicium intulit quia
nisi per correptionem prius tumor stulti deprimatur nequaquam
per intellegentiam iudicium iusti cognoscatur. Unde sequitur
Numquid deus indiget uestro mendatio ut pro illo loquamini deos. deus
mendatio hereticorum non eget quia ueritas fulcra non querit auxilio falsitatis
Numquid faciem eius accepistis & pro deo iudicare nitimini. faciem quippe illi
us accipere est auctoritatem illius in iudicio sumere. & quasi pro deo iudica-
re nitatur quicum infirma quoque. In alterutrum reprehendit apud
se in trorsus per compassionem non infirmatur
Aut placebit ei quem celare nihil potest aut decipietur ut homo uiri fraudu-
lentis. fraudem deo heretici exhibent quia ea astruunt quae nequa-
quam ei pro quoloocuntur placent. quae autem latere deum nihil potest hoc
in eis iudicat quod in cunctis nunc quod famulari foris uidentur
Ipse uos arguet quomodo in abscondito faciem eius accepistis. Ac si aperte diceret
tantomagis de falsitate apud eum estis reprehensibilis quanto & apud
uos metipsos quod uerum est uidetis

Statim ut se commouerit turbabit uos & terror quasi in tuos & super uos. 2

Quia utiq; reprobos cordibus non timor requiem sed poenae timorem parit

Memoriam uestra comparabitur oneri. quantum enim libet quisq; pro
sua sapientia gloria sui nominis elaborat. memoria suam quasi cinerem
posuit. quia hanc citius uentus mortalitatis rapit.

Endere dignantur in lutum ceruices uestrae. Ceruix itaq; in lutum redi

git cum superbus quisq; in nocte humiliatur & elata caro tabescit in putre

Tacete paulisper. uel loquar quot cumq; mens mihi suggesserit / diuinem.
Ac si dicat. Non ego carnaliter sed spiritaliter loquar. quae per sensum
spiritus audio ea quae per ministerium corporis proficere. Unde mox increpationem
quam per culerati admistrata uerba permutat dicens.

Quare lacero carnem meam dentibus meis & animam meam porto in manibus
meis. Ac si aperte dicat. Cur uicere uis sensibus carnalia si qua in me
fuerint facta discutio si meis expectatoribus prodesse non possim.

Unde subditur & animam meam porto in manibus meis. animam in
manibus portare est intentionem cordis in operationem ostendere.

Qua si itaq; diceret. Cum me districte coram hominibus diiudico uel
quid a peccatis in opere ostendo. si utilitati proximorum nec mala in me
iudicando. nec bona ostendendo perficio. sed adhuc coram amicis
suis beatus iob uirtutem patientiae exhibens ait.

Et si uam occiderit me in ipso sperabo. Ille uere est patiens qui in ad
uersis atteritur et tamen aspectu suae rectitudine non curuatur.

Verum tamen uas meas in conspectu eius arguam & ipse erit saluator
meus. Et tunc dominus saluator inuenitur quo proximo ore domini pecca
tum nostrum a nobis met ipsis reclar guntur. quae aut utilitas de hac
argutione sequatur adunxit et ipse erit saluator meus.

Non enim uas & in conspectu eius omnis reprobita. quia utiq; reprobita
ta distractione dei ante oculos non ponit dum placere humanis oculis

41
concupiscit. quia si mentem suam discutens. semetipsum in
conspectu dñi puniret & profecto iam i peccata non esset. - 7

Audite sermonem meum & enigmata percipite auribus uris. per
haec quoque enigmatum nomina figurata esse habere locutiones
demonstrat. Unde uoce fidelis populi dicitur

Si fuero iudicatus scio quia iustus inueniar. Quod ab eiusdem beati
iob persona non discrepat quae de illo ueritas accensus dixerat. Et
te quidem uir ualde est inferius quod de se memorat quod in quod
de illo dñs dixit aliter est enim iustus esse aliter est ei similem non esse.

Quis est qui iudicetur mecum cum ueniat. quia enim exterioribus
actibus electus quisque unde reprehendatur non habet libere accusato
rem quem re. **Q**uare tacens ita consumor. ac si aperte dicat. sic
uixi ut accusatorem exterius nullum timerem ut iram sicut esse
ut in me met ipsum accusatricem conscientiam non haberem.
Tacens enim consumitur quoniam in se inuenit unde uratur.

Duo tamen nefacis mihi & tunc a facie tua non abscondar hoc loco
quid dñi faciem nisi a nō ad uersionem debemus accipere. Inquadum
peccata respicit punit. aqua uidelicet & nullus iustus absconditur
sido quo quae postulat non amoueantur de quibus subditur.

Manum tuam longe fac a me & formido tua non me timeat. Quasi ex
persona humani generis dicat. percussio legis duritiam remoue
& formidinis eius pondus tolle sed & in radice gratia dilectionis spm
securitatis infunde quoniam in conspectu tuo iustus esse non ualet quia
non per dilectionem gratiae sed per formidinem legis seruit. Unde
& ipsam conditoris sui presentiam quasi corporaliter querit cum subiungit.

Et uocame & respondebo tibi aut certe loquar & tu responde mihi.
Quidum humanis oculis per ad simptā carnem apparuit sua hominibus
peccata aperuit quae & pertrahant & nesciebant. Unde sequitur.

Quantas habeo Iniquitates & peccata & scelera & secreta mea & dilic-
ta ostende mihi sed uocare ac respondere intellegi & aliter potest
Uocare enim di est. nos amando & legendo respicere. respondere nrm
est amore illius bonis operibus parere. Ubi subauditur. Loquar
& tu responde mihi. Loquimur enim cum ei factemp desideriu pos-
tulamus. respondet ergo di loquentibus cum nobis se amantibus apparet.

Sed quia quisquis aeternitatis desiderio anhelat semet ipsu tam subtili-
ter reprehendit. Unde subditur. quantas habeo iniquitates & peccata & sce-
lera & delicta ostende mihi. Quamuis hoc hannes apostolus dicat

Iniquitas & peccatu est ipso tam usu loquendi plus iniquitas qua pec-
catum sonat. Inter scelera autem & delicta hoc distat quod scelus
& iam pondus peccati transit. Delictum uero & iam pondus peccati
non transit. scelus & iam in opere est delictu uero plerumque in sola

Cur faciem tua abscondis & arbitraris me inimi cogitatione
cum humanum genus contemplationem lucis intame habuit in pa-
radiso. sed sibi & ipsi placens quo a se recessit lumen conditoris pdi-
dit eiusq. faciem ad paradisi ligna fugit. ait ergo. Et arbitraris
me inimicum tuum. quia si amicum aspiceres tuae uisionis lumine
non priuares. qui mobilitatem cordis humani subsequens adiungit

Contra folium quod uento rapitur ostendisti potentia tua & stipu-
lam siccam psequeris homo qui arbor fuit in condicione folium
a se metipso factus est in temptatione. Quia uero de alto cecidit fo-
lium quia per carnem terrae
proximus fuit & iam cum stare uidebatur stipula esse memo-
ratur. Sed quia uiriditate in tunc amoris pdidit iam stipula sicca est.

Scribis contra me amaritudines. di non loqui sed scribere amaritudines
dicitur. cum diu supernos ei flagella pdurant. Illa enim que in para-
diso data est de morte carnis irae sententia ab ipso initio generis hu-

manu usque ad finem sc̄i non mutatur

Et consumere vis peccatis adolescentiae meae. Ecce uir iustus quia in uentute sua se peccasse non inuenit adolescentiae facta & iam in senectute pertimescit.

Posuis in neruo pedem meum & obseruasti omnes semitas meas & uestigia pedum meorum consideraui. In neruo d̄i pedem hominis posuit. quia prauitatem illius forti distractionis suae sententia ligauit. Cuius omnes semitas obseruat. semita sola & angustior ē quam uia. quia aut uia actiones non in merito semitas ipsas cogitationes accipimus. D̄i itaq; hominis semitas obseruat quia in singulis quibusq; nr̄is actibus & iam cogitationes pensat & uestigia pedum considerat. quia intentiones nr̄orū operum quam recte ponantur examinat. sed quando quia infirmitate carnis suae constringitur contra cuncta ualeat ad surgere. Inde sequitur.

Qui quasi putredo consumendus sum & quasi uestimentum quod comeditur acinea. Sicut enim uestimentum de se exorta acinea comeditur. Ita homo in semetipso habet putredinem de qua consumatur. atq; hoc est unde consumitur ut non sit. homo enim quasi uestimentum acinea consumitur quia nonnumquam temptationum nr̄arum uulnera non cognoscimus nisi postquam ab eis confossi in mente fuerimus quam iam infirmitatem nostram uir sc̄i considerans ait.

Homo natus de muliere breui uens tempore repletus multis miseris homo inquit natus de muliere. Ac si apercius dicatur. Quid in se habuit fortitudinis qui natus ex infirmitate breui uens tempore repletus. Ecce sc̄i uiri uocibus poena hominibus est ex preteritis. quia & angustatur ad uitam & dilatatur ad miseriam.

Qui quasi flos egreditur & conteritur quasi flos enim egreditur quia nitet & in carne. sed conteritur quia redigitur in putredinem & quia per

momenta homo cotidiae compellitur ad mortem recte subiungitur
Et fugit uelut umbra & numquam in eodem statu permanet. sed cur uita ho-
minis umbra potius quam soli comparatur. Nisi quia amore conditoris
calorem cordis perdidit & in solo iniquitatis frigore remansit. bene
autem dicitur & numquam in eodem statu permanet. quia utique incur-
su uitae praesentis ipsi ^{suus} augmentis adde trimenta impellitur & inde
seper deficit unde proficere in spacium uitae credit.

Et dignum ducis super huiusmodi aperire oculos tuos & adducere
eum tecum in iudicium. Pensauit enim cum quis ad iudicium uenit & uidit
hunc hominem inde conditorem & recte ait & dignum ducis super hu-
iusmodi aperire oculos tuos. Omnipotenti deo oculos aperire est
iudicia exercere quae feriat. Uidere namque quasi clausis oculis non
uult aspicere quia non uult ferire. Unde de ipso iudicio adiungitur
Et adducere eum tecum in iudicium. sed quia uidit quia mundus per
semetipsum esse non possit. quia ut esse possit de immunditia pees
sit ap. te subiungitur.

Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine. nonne
tu quis solus es qui per se solus est mundus mundare preual & in
munda. Siue hoc loco beatus iob incarnationem redemptoris intu-
tus. solum uidit immundo hominem de immundo semine non esse **CIM**
conceptum quis in immundum uenit ex uirgine ut nihil haberet **ODE**
de immunda conceptione. **EXPLICIT LIBER UNDE CIM. INCIP LIBER**

Breues dies hominis sunt numerus mensuram eius apud te est. beatus iob
adhuc de breuitate uitae hominis adiungens ait. Breues sunt di-
es hominis hoc loco in diebus breuitas temporis. In mensibus uero qua-
simulta dierum spacia designantur. Nobis ergo breues dies sunt.
Sed quia uita nostra ostenditur apud deum numerus mensuram
esse memoratur.